U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **A. A. S.**, zast. Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2017, č. j. OAM-163/LE-LE05-P06-PD2-2012, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 8. 2017, č. j. 78 Az 2/2017 – 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým bylo dle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), pro vady řízení zrušeno jím vydané v záhlaví označené rozhodnutí. Tímto rozhodnutím stěžovatel dle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítl žádost žalobce o prodloužení jemu udělené doplňkové ochrany na území České republiky.

[2] Krajský soud napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť přisvědčil žalobní námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Ostatním žalobním námitkám nepřisvědčil.

[3] Doplňková ochrana je jednou z forem mezinárodní ochrany, nicméně nelze jej považovat za univerzální nástroj sloužící k poskytování ochrany před bezprávím

postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí doplňkové ochrany jsou zákonem poměrně úzce vymezeny a pokrývají pouze určitou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou uznávána nejen v mezinárodním, ale i vnitrostátním kontextu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 – 46).

[4] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, je k udělení doplňkové ochrany potřeba kumulativně splnit následující podmínky: „[Ž]*adatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule*.“ Stěžovatel se při posuzování žádosti zaměřil především na třetí podmínku, tj. zda žalobci hrozí v případě návratu do Afghánistánu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Jak vyplynulo ze stěžovatelem předloženého správního spisu a žalobou napadeného rozhodnutí, stěžovatel v rámci své úvahy vycházel zejména z informací poskytnutých žalobcem jednak v samotné žádosti o prodloužení doplňkové ochrany, a dále z protokolu o pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Z uvedených listin vyplynulo, že žalobce o prodloužení doplňkové ochrany žádá zejména z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu v Afghánistánu, v jehož důsledku se zhoršila tamní bezpečnostní situace. Dalším důvodem pak byly osobní problémy žalobce s rodinou jeho snoubenky, která jej chce zabít pro odlišný původ, a v neposlední řadě nedostatek pracovních příležitostí.

[5] Krajský soud konstatoval, že se žalobci podařilo konkrétními tvrzeními zpochybnit dosavadní skutková zjištění a bylo na stěžovateli, aby je v dalším řízení potvrdil nebo vyvrátil, což však neučinil. Závěry stěžovatele nemají oporu v nashromážděných podkladech, neboť není zřejmé, na základě čeho dovodil, že se bezpečnostní situace v Afghánistánu natolik zlepšila, že již není v případě žalobce důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Tato skutečnost ostatně vyplývá i z ústního jednání, při kterém pověřený pracovník stěžovatele potvrdil, že nejaktuálnější zprávy zaznamenávající výrazné zlepšení bezpečnostní situace v Afghánistánu nebyly zahrnuty do správního spisu.

[6] Pokud stěžovatel ve vyjádřeních a ústních jednáních poukazoval na skutečnost, že probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista byl již z pouhé přítomnosti na území Afghánistánu vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy, musí mít pro svá tvrzení důkazy, jež jsou součástí správního spisu. Soud je dle § 75 odst. 1 s. ř. s. povinen vycházet při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[7] Stěžovatel byl povinen mít své závěry řádně podložené příslušnými podklady. S těmito podklady musí být účastníkovi řízení dána možnost se seznámit. V daném případě stěžovatel svým postupem znemožnil žalobci řádně realizovat své účastnické právo ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „správní řád“), protože učinil závěry o zlepšení bezpečnostní situace v zemi původu žalobce, aniž by je jakkoliv podložil aktuálními zprávami o bezpečnostní situaci v Afghánistánu, které by současně tvořily nedílnou součást obsahu správního spisu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[8] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatel kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Trvá na tom, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy.

[9] V pohovoru ze dne 27. 9. 2016 žalobce jako důvod své žádosti uvedl, že nemá práci, je ohrožen na životě ze strany rodiny jeho snoubenky. Dále se zmínil o aktuální bezpečnostní situaci v K. Poukázal na výbuchy, k nimž v tomto městě dochází, včetně čtvrti, v níž bydlel a kde dosud bydlí jeho rodiče a sourozenci. Alternativu přestěhovat se v rámci afghánského území odmítl s vysvětlením, že by se tak stejně nevyhnul pomstě ze strany snoubenčiny rodiny. Současně uvedl, že bezpečnostní situace na venkově je ještě horší. Informace o bezpečnostní situaci získává od rodiny a ze zpráv z internetu. Ke svým tvrzením žádné konkrétní materiály nedoložil.

[10] K takto zjištěným důvodům shromáždil stěžovatel podkladové informace z různých zdrojů, s nimiž měl žalobce možnost se seznámit (viz protokol str. 262 správního spisu). Stěžovatel tedy vycházel z informací, s nimiž byl žalobce řádně seznámen, přičemž tyto informace žalobce žádnými konkrétními materiály nezpochybnil. Naopak při svých tvrzeních zůstal u obecných konstatování čerpaných z internetových zpráv a ze sdělení příbuzných.

[11] Oproti tomu stěžovatel odkázal v odůvodnění rozhodnutí na dostatečně aktuální konkrétní informace ze spolehlivých zdrojů, o něž opřel svůj závěr, že situaci v Afghánistánu již nelze nadále považovat za celoplošné rozšířené nerozlišující násilí, které by postihovalo celé území Afghánistánu jako v době, kdy byla žalobci doplňková ochrana udělena, resp. prodloužena.

[12] Závěry stěžovatele proto vycházejí ze zpráv o Afghánistánu, jež jsou součástí správního spisu a mají v nich oporu. Pokud se s těmito závěry krajský soud neztotožnil, měl své stanovisko náležitě odůvodnit a uvést, jaké z konkrétně shromážděných informací považuje za nepřesné či neakceptovatelné. To však krajský soud neučinil, čímž zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností.

[13] Stěžovateli není zřejmé, o jaká konkrétní tvrzení krajský soud své závěry opírá. Vycházel-li soud z výroku zástupce žalobce, že absence aktuálních zpráv o zemi původu ve správním spisu zamezila žalobci seznámit se s novými skutečnostmi, což představuje podstatnou vadu řízení, pak je takový postup nezákonný. Krajský soud byl totiž, jak sám uvedl, vázán skutkovým a právním stavem ke dni vydání správního rozhodnutí. V průběhu řízení před krajským soudem nebyly závěry stěžovatele žádným objektivním způsobem zpochybněny a postup soudu nelze bez dalšího ospravedlnit obecným abstraktním odkazem na existenci aktuálnějších informací vydaných po dni vydání správního rozhodnutí.

[14] Na podporu své argumentace stěžovatel odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 5. 2017, č. j. 63 Az 5/2017 – 74, jímž byla zamítnuta žaloba proti

rozhodnutí ze dne 18. 1. 2017. Z tohoto rozhodnutí cituje pasáže týkající se obsahu správního spisu v dané věci. Odkazuje také na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2016, č. j. 8 Azs 46/2016 – 24, dokládající na případě jiného afghánského státního příslušníka realizovatelnost správního vyhoštění do Afghánistánu v době nepříliš vzdálené k datu vydání nyní přezkoumávaného správního rozhodnutí.

[15] Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit soudu k dalšímu řízení.

[16] Ve vyjádření žalobce namítá, že při ústním jednání pověřený pracovník stěžovatele uvedl, že aktuální zprávy o zlepšující se bezpečnostní situaci v Afghánistánu nejsou součásti spisu. Přesto je však zlepšením bezpečnostní situace v Afghánistánu argumentováno. Rozhodoval-li správní orgán na základě podkladů, které nejsou součástí spisu, jde o vadu v řízení, neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech a také jde o porušení § 36 odst. 3 správního řádu.

[17] Ve spisu jsou založeny zprávy a materiály vztahující se k roku 2015, tj. ke skutkovému stavu starému 2 roky. Neměl-li správní orgán aktuálnější zprávy k dispozici, měl si opatřit aktuální informace z jiných zdrojů, popřípadě posečkat s vydáním rozhodnutí do doby, kdy budou zprávy aktualizovány. Neschopnost správního orgánu si aktuální zprávy opatřit, nemůže v žádném případě vést k tíži žadatele o mezinárodní ochranu, neboť by tím byl porušen veškerý smysl této právní úpravy, zejména zásady *non refoulement*.

[18] Jestliže žalobce tvrdil, že situace v jeho zemi se v posledních měsících značně zhoršila, byl správní orgán povinen toto tvrzení spolehlivě vyvrátit, a to za užití aktuálních informací o zemi původu. K odkazu stěžovatele na rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě uvedl, že situaci každého žadatele je nutno posuzovat individuálně a nelze ji bez dalšího srovnávat, pouze na základě shodné zemi původu či shodného časového okamžiku. Závěry Krajského soudu v Ostravě navíc považuje za věcně nesprávné, přičemž ani Krajský soud v Ústí nad Labem ani Nejvyšší správní soud nejsou tímto rozsudkem vázány.

[19] Navrhuje kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[20] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a za stěžovatele jedná řádně pověřená osoba ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s.

[21] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Otázkou přijatelnosti kasační stížnosti se soud zabývá i v situacích, kdy je stěžovatelem žalovaný správní orgán (srov. zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007,

č. j. 2 Azs 21/2006 – 59, publ. pod č. 1143/2007 Sb. NSS, a či rozsudek ze dne 29. 11. 2016, č. j. 7 Azs 231/2016 – 55).

[22] Nyní posuzovaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Závěry krajského soudu odpovídají obsahu napadeného rozhodnutí i obsahu správního spisu, sporná otázka byla vyřešena v souladu s ustálenou judikaturou (srov. např. rozsudek NSS ze dne 3. 8. 2016, č. j. 2 Azs 56/2016 – 85 či rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 – 50) a krajský soud se řádně vypořádal se všemi žalobními námitkami. Dle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí zdejší soud podrobně věcně zabýval.

[23] Nejprve se soud zabýval nepřezkoumatelností kasační stížností napadeného rozhodnutí. Vlastní přezkum rozhodnutí krajského soudu (správního orgánu) je totiž možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námitky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[24] Veškerá výše uvedená kritéria rozsudek krajského soudu splňuje. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o vyčerpávající odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Krajský soud pečlivě vypořádal veškeré uplatněné žalobní námitky, přičemž skutečnost, že jedné z nich přisvědčil, nemá za následek nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Tvrzení, dle kterého není zřejmé, co krajský soud stěžovateli vytýká (absenci jakých zpráv či konkrétní nedostatky použitých podkladů) nemá oporu v napadeném rozsudku. Krajský soud jasně uvedl, že namítal-li žalobce aktuální zhoršení bezpečnostní situace v zemi původu, bylo povinností stěžovatele tuto námitku spolehlivě vyvrátit, přičemž na str. 6 výslovně uvedl, že nejaktuálnější zprávy zaznamenávající výrazné zlepšení bezpečnostní situace v Afghánistánu nebyly zahrnuty do správního spisu, což u ústního jednání potvrdil i pověřený pracovník stěžovatele.

[25] Výše uvedené závěry odpovídají obsahu žalobou napadeného rozhodnutí. Z něj je mj. zřejmé, že žalobci byla v roce 2013 z důvodu aktuální bezpečnostní situace v zemi původu udělena doplňková ochrana, která byla následně prodloužena do 17. 10. 2016. Dne 29. 8. 2016 podal žalobce žádost o prodloužení jemu udělené doplňkové ochrany. V rámci pohovoru uvedl, že se v K. zvýšil počet sebevražedných atentátů, jejichž cílem jsou vládní instituce, nicméně umírají při nich i běžní civilisté. Posledním bydlištěm žalobce v zemi původu byl K., čtvrť S. S., kde se nachází mj. ministerstvo obrany, spravedlnosti, zahraničí, průmyslu a obchodu a také prezidentský palác. Žalobce bydlí v jejich bezprostřední blízkosti. Ke zhoršení bezpečností situace došlo zejména v posledních 4 měsících, což ví od rodiny a ze zpráv z internetu. Situaci považuje za horší, než uvádějí zprávy shromážděné stěžovatelem.

[26] Stěžovatel v napadeném rozhodnutí konstatoval, že dle jeho názoru došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace v zemi původu žalobce ve vztahu k jim

prezentovaným důvodům, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí. Toto své tvrzení však opřel o zprávy, které se povětšinou vyjadřovaly k bezpečnostní situaci v zemi původu v roce 2015 a které navíc uvádějí, že se v roce 2015 bezpečnostní situace v Afghánistánu oproti roku 2014 výrazně zhoršila (např. Zpráva Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských práv v Afghánistánu za rok 2015; Zpráva Ministerstva zahraničních věcí Velké Británie o lidských právech a demokracii za rok 2015; Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky zpracována na základě informací dostupných ke dni 1. 3. 2016).

[27] Není tedy skutečně zřejmé, na základě jakých podkladů dospěl stěžovatel k závěru, že tvrzení žalobce o zhoršení bezpečnostní situace v Afghánistánu, resp. v samotném K. v posledních 4 měsících (tj. květen až srpen 2016, pozn. NSS) není důvodné. Skutečnost, že nejaktuálnější zprávy zaznamenávající výrazné zlepšení bezpečnostní situace v Afghánistánu nebyly zahrnuty do správního spisu, není sporná, neboť ve spisu skutečně zahrnuty nejsou, což ostatně potvrdil u ústního jednání před soudem i pověřený pracovník stěžovatele (viz protokol o ústním jednání založený na č. l. 28 soudního spisu krajského soudu).

[28] Zásadní nedostatek v postupu stěžovatele Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem spatřuje v tom, že aktuální zprávy o výrazném zlepšení bezpečnostní situace v zemi původu netvoří součást správního spisu, ačkoliv je zlepšením aktuální bezpečnostní situace argumentováno. Zprávy, o které stěžovatel své závěry pro neudělení (neprodloužení) doplňkové ochrany opřel, se časově míjí s námitkou žalobce. Stěžovatel tak na věc mechanicky aplikoval podklady, které měl k dispozici, které však vzhledem k jejich datu a dokonce i obsahu nemohly samy o sobě tvrzení žalobce vyvrátit.

[29] Úkolem stěžovatele je reagovat na konkrétní námitku žalobce a shromáždit pro vydání svého rozhodnutí přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem. Judikaturu, na kterou stěžovatel v kasační stížnosti odkázal, nelze na posuzovanou věc s ohledem na shora uvedené skutkové okolnosti aplikovat.

[30] Ze spisového přehledu a vyjádření pověřeného pracovníka stěžovatele navíc vyplývá, že uvedené podklady součástí spisu ani nikdy nebyly. Nebyly-li zprávy vyjadřující se k aktuální bezpečnostní situaci v zemi původu součástí správního spisu, a přesto je zlepšením aktuální situace argumentováno, bylo porušeno právo účastníka řízení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Toto právo představuje jedno ze základních procesních práv ve správním řízení, které je současně zárukou základního práva podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, dle něhož má každý právo, aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2014, č. j. 9 As 42/2014 – 35).

IV. Závěr a náklady řízení

[31] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem

podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[32] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. ledna 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu